

Verwachting

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Anna Hope

Verwachting

Vertaald uit het Engels door
Gerda Baardman

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5285 0

© 2019 Anna Hope

© 2020 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Gerda Baardman

Oorspronkelijke titel *Expectation*

Oorspronkelijke uitgever Doubleday, an imprint of Transworld Publishers

Omslagontwerp Marry van Baar, op basis van omslagontwerp

van Jo Thomson / TW

Omslagillustratie © Georgia Kokolis / Gallery Stock / Trunk Archive

Foto auteur © Laura Hynd

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Bridie, als ze groot is, en voor Nimmi,
die me weer in het verhaal heeft geweven

Het probleem of de kwestie van het moederschap
los je niet op. Je begeeft je op het terrein, ongeacht
de gevolgen.

Mothers: An Essay on Love and Cruelty, Jacqueline Rose

London Fields

2004

Het is zaterdag, dus marktdag. In het late voorjaar of de vroege zomer. Halverwege mei; in de verwilderde voortuin bloeien de hondsrozen. Het is nog vroeg, althans voor het weekend – nog geen negen uur, maar Hannah en Cate zijn al op. Ze praten niet veel terwijl ze theezetten en boterhammen roosteren. Het zonlicht valt schuin de kamer in en verlicht de planken met de niet bij elkaar passende pannen, de kookboeken en de slecht geverfde muren. Toen ze hier twee jaar geleden kwamen wonen, hadden ze zich voorgenomen het monsterlijke zalmroze in de keuken over te schilderen, maar daar zijn ze nooit aan toegekomen. Nu vinden ze het leuk. Net als al het andere in het slordige, vriendelijke huis doet het warm aan.

Boven ligt Lissa nog te slapen. In het weekend staat ze zelden voor twaalven op. Ze werkt in een pub in de buurt en gaat na haar werk vaak nog uit – een feestje in een appartement in Dalston, een kroeg in de buurt van Kingsland Road of verder weg in de ateliers in Hackney Wick.

Ze eten hun toast op, laten Lissa slapen, pakken hun verschoten canvas boodschappentassen van het rekje aan de deur en lopen de stralende ochtend in. Ze slaan links af en dan rechts af naar Broadway Market, waar de kramen net worden opgezet. Dit is de mooiste

tijd – voordat het druk wordt. Ze kopen amandelcroissants bij de bakker aan het begin van de straat. Ze kopen belegen cheddar en geitenkaas met een askorst. Ze kopen mooie tomaten en brood. Ze kopen een krant van de enorme stapel bij de deur van de Turkse slijter. Ze kopen twee flessen wijn voor later. (Rioja. Altijd rioja. Ze hebben geen verstand van wijn, maar weten wel dat ze rioja lekker vinden.) Ze slenteren langs de andere kramen, kijken naar bric-à-brac en vintage kleren. Er staan mensen voor de pubs, zoals altijd op Londense markten, om negen uur al met een pul bier in de hand.

Thuis leggen ze hun aankopen op de keukentafel, zetten muziek op, maken een heroïsche pot koffie en gooien de ramen naar het park open. Daar stroomt het gazon al vol met groepjes mensen. Af en toe kijkt iemand naar het huis. Ze weten wat die iemand dan denkt: hoe kom je aan zo'n huis? Wat moet je doen om in een victoriaans herenhuis van twee verdiepingen aan het mooiste park van Londen te mogen wonen? Gewoon, mazzel. Een vriend van een vriendin van Lissa had haar een kamer aangeboden, in hetzelfde jaar kwamen er nog twee kamers vrij en nu wonen ze hier alle drie. Alleen officieel is het niet hun eigendom. Ergens ver weg in Stamford Hill zit een makelaar, maar ze hebben het sterke vermoeden dat die niet bijhoudt hoe de buurt zich ontwikkelt, want de huur is al twee jaar niet verhoogd. Ze zijn stilzwijgend overeengekomen nooit iets te vragen en niet over het brokkelige linoleum of de vuile vloerbedekking te klagen. Die dingen zijn niet belangrijk als je zoveel van een huis houdt.

Rond elven wordt Lissa wakker; ze slentert naar beneden, drinkt een halve liter water, grijpt naar haar hoofd, gaat met haar koffie buiten op het stoepje zitten, draait een sjekkie en geniet van de ochtendzon, die de onderste stenen tree net begint te verwarmen.

Als er koffie is gedronken en sigaretten zijn gerookt en de ochtend in de middag is overgegaan, lopen ze met borden, eten en dekens het park in en gaan in het met lichtspikkels bestrooide lommer van hun

lievelingsboom liggen. Langzaam eten ze van hun picknickgerechtjes. Hannah en Cate lezen om beurten de krant. Lissa beschermt haar ogen tegen de zon met het kunstkatern en kreunt. Even later trekken ze de wijn open en drinken die op, hij laat zich makkelijk drinken. De middag verdiept zich. Het licht wordt stroperig. Het geroezemoes in het park zwelt aan.

Zo is hun leven in 2004 in London Fields. Ze werken hard. Ze gaan naar theaters. Ze gaan naar galleries. Ze gaan naar optredens van bands van vrienden. Ze eten in de Vietnamese restaurants aan Mare Street en Kingsland Road. Op donderdag gaan ze naar vernissages in Vyner Street, ze lopen alle galleries af en drinken gratis bier en wijn. In de buurtwinkels weigeren ze plastic tasjes, al vergeten ze dat ook weleens. Ze fietsen overal naartoe. Ze dragen zelden een fietshelm. Ze gaan naar de film in de Rio in Dalston en bestellen pide in Turkse restaurants, drinken Turks bier en eten van die ingelegde Turkse groenten waarvan het water je in de mond loopt. Op zondagmorgen kopen ze in alle vroegte op de bloemenmarkt aan Columbia Road bloemen. (Als Lissa vroeg terugkomt van een feest koopt ze soms goedkope bloemen voor het hele huis – armenvol gladiolen en irissen. Soms krijgt ze ze voor niets omdat ze zo mooi is.)

Als ze een kater hebben gaan ze naar de stadsboerderij aan Hackney Road om te ontbijten met gebakken ei en worstjes tussen de gezinnen met krijsende kinderen; ze zweren altijd weer dat ze daar pas weer naartoe gaan als ze zelf kinderen hebben.

Soms gaan ze op zondag een eind lopen; langs Regent's Canal naar Victoria Park en verder, naar Greenway en Three Mills Island. Ze genieten van het uitzicht op Londen vanaf het kanaal.

Ze zijn geïnteresseerd in de geschiedenis van East End. Bij de boekhandel aan het eind van de straat kopen ze boeken over psychogeografie. Ze proberen door Iain Sinclair heen te komen, maar blijven in het eerste hoofdstuk steken en lezen andere, toegankelijker boeken over de

opeenvolgende immigratiegolven waaraan dit stadsdeel zijn karakter te danken heeft: de hugenoten, de Joden, de Bengalen. Ze zijn zich ervan bewust dat zij ook deel uitmaken van een immigratiegolf. Als ze heel eerlijk zijn, zouden ze die laatste golf het liefst tot stilstand brengen – ze zijn bang voor een tsunami van mensen zoals zijzelf.

Ze maken zich zorgen. Over klimaatverandering – over het tempo waarin de permafrost in Siberië smelt. Over de kinderen in de torenflats achter het winkeltje waar ze hun koffie en taboulé kopen. Over de kansen van die kinderen. Over hun eigen betrekkelijk geprivilegieerde positie. Over steek- en schietincidenten, totdat ze lezen dat die voornamelijk benedegerelateerd zijn, waar ze dan opgelucht over zijn, waarover ze zich dan weer schuldig voelen. Ze maken zich zorgen over de gentrificatie die uit de Londense City naar de randen van hun park sluipt en eraan knabbelt. Soms vinden ze dat ze zich over al die dingen meer zorgen zouden moeten maken, maar op dit punt in hun leven zijn ze gelukkig, dus doen ze dat niet.

Ze maken zich geen zorgen over een atoomoorlog of over de rentevoet of de welvaartsstaat, of over hun vruchtbaarheid of hun ouder wordende ouders of hun studieschuld.

Ze zijn negenentwintig. Ze hebben geen kinderen. In alle andere generaties in de geschiedenis zou dat een opmerkelijk feit zijn. Zij merken het nauwelijks op.

Ze beseffen dat dit park – London Fields –, het gras waarop ze liggen, altijd gemeenschapsgrond is geweest waar het volk zijn koeien en schapen liet weiden. Dat vinden ze een mooi idee; ze denken dat het tot op zekere hoogte de aantrekkingskracht verklaart van dit kleine, rafelige lapje groen waarvan ze het gevoel hebben dat het van hen is. Ze hebben het gevoel dat het van hen is omdat dat ook zo is; het is van iedereen.

Het liefst zouden ze de tijd stilzetten – hier, nu, in dit park, in dit heerlijke middaglicht. Ze willen dat deze huizen betaalbaar blijven.

Ze willen sigaretten roken en wijn drinken alsof ze nog heel jong zijn en het niets uitmaakt wat ze doen. Het liefst zouden ze zich hier nestelen, in de schoonheid van deze warme middag in mei. Ze wonen in het mooiste huis aan het mooiste park in het mooiste deel van de mooiste stad ter wereld. Een groot deel van hun leven ligt nog voor hen. Ze hebben fouten gemaakt, maar geen noodlottige. Ze zijn niet heel jong meer, maar voelen zich nog niet oud. Het leven is nog kneedbaar en vol mogelijkheden. Alles ligt nog open.

Ze hebben nog tijd om te worden wie ze later willen zijn.

2010

Hannah

Hannah zit op de rand van het bed met het kunststof doosje met ampullen in haar hand. Ze haalt haar duimnagel langs de dunne verpakking en haalt er eentje uit. Hij weegt haast niets. Snel de naald erop, een tikje met haar vingertop om de lucht-bellen weg te krijgen – ze weet wat ze doet, ze heeft het vaker gedaan. Maar toch. Misschien moet ze het moment ergens mee markeren.

De eerste keer, twee jaar geleden, had Nathan zich met de naald over haar heen gebogen en haar buik elke dag gekust terwijl de naald erin ging.

Vanmorgen kuste hij haar anders.

Hannah, dit is de laatste keer, beloofd?

Ze heeft het beloofd, want ze wist dat het na deze keer niet meer nodig zou zijn.

Ze trekt haar shirt omhoog en pakt een huidplooi. Een prikje en het is klaar. Dan staat ze op, trekt haar kleren recht en gaat de ochtend in, naar haar werk.

Lissa is er nog niet als Hannah de Rio in loopt, dus bestelt ze thee bij het barretje en gaat naar buiten. Het is september maar nog warm, en het is druk op het pleintje naast de bioscoop. Ze ziet Lissa's lange gestalte van het station door de straat aankomen en zwaait. Lissa heeft een jas aan die Hannah nog niet kent: smal bij de schouders en wijd uitlopend onder de taille. Haar haar is lang en los, zoals altijd.

'Mooi,' mompelt Hannah terwijl Lissa zich naar haar toe buigt voor een begroetingskus. Ze pakt de ruwlinnen revers tussen duim en wijsvinger.

'Die jas?' Lissa kijkt ernaar alsof het haar nu pas opvalt dat ze hem aanheeft. 'Die heb ik al jaren. Uit die kringloopwinkel in Mare Street. Weet je nog?'

Nooit een winkel waar je zelf ook zoiets zou kunnen kopen, altijd een kringloopwinkel of *die marktkraam, weet je wel, dat mannetje in Portobello?*

'Wijn?' vraagt Lissa.

Hannah trekt haar neus op. 'Mag niet.'

Lissa raakt haar arm aan. 'Ben je weer begonnen?'

'Ja, vanmorgen.'

'Hoe voel je je?'

'Prima. Ik voel me goed.'

Lissa pakt haar hand en geeft haar een kneepje. 'Zo terug.'

Hannah kijkt haar vriendin na, die naar de bar loopt, en ziet dat de jonge barman opveert bij haar aandacht. Ze lachen vrolijk samen en dan is Lissa weer buiten in de zon met een plastic bekertje rode wijn. 'Even een snelle peuk, oké?'

Hannah houdt de wijn vast terwijl Lissa een sjekkie draait. 'Wanneer ga je daar nu eens mee stoppen?'

'Binnenkort.' Lissa steekt de sigaret aan en blaast rook uit over haar schouder.

‘Dat zeg je nu al vijftien jaar.’

‘Echt? Nou ja.’ Lissa’s bedelarmband rinkelt als ze haar hand naar haar wijn uitsteekt. ‘Ik heb een nieuwe afspraak,’ zegt ze.

‘O ja?’ Het is heel erg, maar Hannah kan het nooit onthouden. Er zijn al zoveel audities geweest. Zoveel bijna gekregen rollen.

‘Margetheater – maar wel goed. Goeie regisseur. Die Poolse.’

‘Ah.’ Nu weet ze het weer. ‘Tsjechov?’

‘Ja. *Wanja*. Jelena.’

‘Hoe ging het?’

Lissa haalt haar schouders op. ‘Goed. Gedeeltelijk tenminste.’ Ze neemt een slok wijn. ‘Wie weet? Ze heeft veel met me aan mijn manier van praten gewerkt.’ Dan geeft ze een imitatie van de Poolse regisseuse ten beste, met veel maniertjes en accenten.

‘Hier, nog eens. Maak het echt. Niet van die... hoe noem je? Emotie uit magnetron – hoogste stand. Twee minuten. Ping! Smaakt nergens naar.’

‘Jezus,’ zegt Hannah lachend. Ze staat altijd weer versted van de onzin die Lissa te verwerken krijgt. ‘Nou ja, als je de rol niet krijgt, kun je altijd nog een solovoorstelling maken, *Regisseurs die me hebben afgewezen*.’

‘Dat zou best grappig zijn als het niet zo waar was. Nee. Het is wel grappig. Maar...’ Lissa fronst haar wenkbrauwen en gooit haar sigaret in de goot. ‘Zeg het toch maar niet meer.’

‘Niet slecht,’ zegt Lissa als ze uit de bioscoop komen en weer in het donker op straat staan. ‘Deed een beetje aan Tsjechov denken.’ Ze haakt haar arm door die van Hannah. ‘Een hele tijd gebeurt er niets en dan ineens die emotionele dreun. De Poolse regisseuse zou het waarschijnlijk prachtig vinden. Maar wel

lang,' gaat ze verder terwijl ze naar de markt lopen, 'en niet één behoorlijke vrouwenrol.'

'Niet?' Daar had Hannah nog niet bij stilgestaan, maar nu Lissa het zegt ziet ze in dat het waar is.

'Hij zou niet door de bechdeltest komen.'

'De bechdeltest?'

'Jezus, Han, en jij noemt jezelf feminist?' Lissa loodst haar naar de kruising. 'Dat weet je toch wel – zitten er twee vrouwen in? Hebben ze allebei een naam? Praten ze samen over iets anders dan een man? Bedacht door een Amerikaanse schrijfster. Massa's films komen er niet doorheen. De meeste.'

Hannah denkt na. 'Ze hadden wel zo'n gesprek,' zegt ze dan. 'Halverwege de film. Over die vis.'

Ze proesten van het lachen en steken gearmd over.

'Over vis gesproken,' zegt Lissa, 'zullen we iets eten? We zouden noedels kunnen halen.'

Hannah pakt haar telefoon. 'Ik moet naar huis. Ik moet morgen een rapport inleveren.'

'Over de markt dan?'

'Ja.' Hun favoriete route. Ze slalommen langs de met luiken afgesloten Afrikaanse kapperszaken, langs wankelende stapels kartonnen dozen, kratten overrijpe mango's waar vliegen omheen zwermen. De metalige bloedlucht uit de slagwinkels.

Halverwege de straat is een kroeg waar een groepje jonge mensen met bontgekleurde cocktails met retroparasolletjes op de stoep staat. De sfeer is ongedwongen en ze zijn luidruchtig; sommigen hebben ondanks de schemer hun zonnebril nog op. Als Lissa ze ziet houdt ze haar pas in en trekt aan Hannahs arm. 'Kom op – één drankje?'

Maar Hannah is ineens moe – geïrriteerd door de jonge mensen die op een doordeweekse avond staan te lachen, door

Lissa's stuurloosheid. Wat heeft zij nou om 's morgens voor op te staan? Bovendien vergeet ze aldoor dat Hannah tegenwoordig niet drinkt.

'Ga jij maar. Ik moet naar huis, ik moet dat rapport nog schrijven. Ik neem de bus, denk ik.'

'O, oké.' Lissa draait zich weer om. 'Ik denk dat ik ga lopen. Zo'n mooie avond. En hé...' ze neemt Hannahs gezicht tussen haar handen, 'succes.'

Cate

Iemand roept haar. Ze volgt de stem, maar die kronkelt en eechoot en laat zich niet vangen. Ze worstelt zich omhoog, breekt door het oppervlak, begrijpt – haar zoontje, dat naast haar in bed ligt, huilt. Ze legt hem aan de borst en tast naar haar telefoon. Dertien over drie – nog geen uur na de vorige keer dat hij wakker werd.

Ze heeft weer gedroomd, de nachtmerrie: kapotte straten, overal puin en daar dwaalt zij met Tom in haar armen doorheen en doorzoekt de uitgebrande karkassen van gebouwen naar iets, iemand – maar ze herkent de straten of de stad niet, weet niet waar ze is, en alles is afgelopen, alles is verwoest.

Tom drinkt, zijn greep verslapt langzaam en ze luistert of zijn ademhaling al wijst op een begin van slaap. Dan haalt ze met zo weinig mogelijk beweging haar tepel uit zijn mondje, trekt haar arm terug, draait zich op haar zij en trekt het dekbed over haar oor. En ze valt, valt in de put van de slaap, de slaap is water – maar hij huilt alweer, steeds harder, hij schreeuwt zijn smart, zijn verontwaardiging uit omdat ze hem zomaar loslaat, en ze hijst zichzelf weer omhoog.

Haar zoon kronkelt onder haar in het gruisige licht. Ze tilt hem op en wrijft over zijn ruggetje. Hij laat een boertje, ze legt hem weer aan de borst en sluit haar ogen terwijl hij zuigt en dan bijt. Ze slaakt een kreet van pijn en rolt weg.

‘Wat? Wat is er?’ Ze wrijft met haar vuisten in haar ogen en Tom jammert met wild maaiende armpjes en beentjes, sluit zijn gebalde vuistjes om het niets. ‘Hou op, Tom. Alsjeblieft, alsjeblieft.’

Aan de andere kant van de muur klinken zachte stemmen, het bed kraakt. Ze moet plassen. Ze legt haar huilende zoontje midden in het bed en loopt naar de gang, waar ze even aarzelt. Rechts van haar, in de andere kamer, ligt Sam. Die slaapt overal doorheen. Beneden is de smalle gang met de stapels dozen, de op een hoop gegooide dingen waar ze sinds de verhuizing niet meer naar heeft omgekeken.

Ze zou weg kunnen gaan, dit huis uit, haar spijkerbroek en laarzen aantrekken en weglopen, weg van het jammerende wezentje dat ze nooit tevreden kan stellen, weg van de man in de kosmische leegte van zijn slaap. Weg van zichzelf. Ze zou niet de eerste vrouw zijn die dat deed. In de slaapkamer wordt het krijsen van haar zoon steeds luider – een klein, angstig diertje.

Ze haast zich naar de wc, pist snel en strompelt dan terug naar de slaapkamer, waar Tom ligt te brullen. Ze kruipt naast hem en neemt hem weer aan de borst. Natuurlijk loopt ze niet weg; dat is wel het laatste, het allerlaatste wat ze zou doen, maar haar hartslag voelt vreemd, ze haalt hortend adem en misschien kan ze niet anders, misschien gaat ze wel dood, net als haar moeder vóór haar, zodat haar zoontje door zijn vader en diens familie in dat steriele huis in de diepste krochten van Kent moet worden grootgebracht.

Eindelijk huivert Tom aan haar borst, hij ontspant zich en

valt in slaap. Maar nu is zij klaarwakker. Ze gaat rechtop zitten en trekt de gordijnen open. Door het raam ziet ze het parkeerterrein waar de auto's gehoorzaam in ordelijke rijen staan, daarachter de donkere rivier en daar weer achter de oranje verlichting van de ringweg, waar het verkeer al op gang komt: vrachtwagens die naar de kust rijden of terugkomen van de Kanaalhavens, auto's op weg naar Londen, de grote geoliede machine die naar het licht toe dendert. Ze voelt haar hartslag, de golf adrenaline in haar bloed. De maan komt achter de wolken vandaan en verlicht de kamer, het gekreukte dekbed, haar zontje dat zich nu naast haar met gespreide armpjes overgeeft aan de slaap. Ze wil hem beschermen. Hoe kan ze hem beschermen tegen alles wat op zijn nietsvermoedende hoofdje zou kunnen neerkomen? Ze raakt zijn haar aan en ziet de tatoeage op haar pols, zilverig in het maanlicht. Ze volgt de tekening met een vingertop van haar andere hand – een spin van filigraan in een web van filigraan –, een herinnering aan een vorig leven.

Ze wil iemand zien. Iemand spreken. Iemand uit een ander leven. Iemand bij wie ze zich veilig heeft gevoeld.

Ze zit op haar bankje aan de rivier. Er stijgt een lage mist op van het water en de oever wordt overwoekerd door een wirwar van brandnetels. Er ontstaat beweging op het jaagpad, een dunne stroom voetgangers, joggers, mensen op weg naar hun werk, met gebogen hoofd op weg naar de stad. Tom is eindelijk rustig, een warm gewicht tegen haar borst, zijn gezicht omlijst door een berenmutsje. Hij is vanochtend om een uur of vijf weer wakker geworden en liet zich niet meer troosten, dus zijn ze maar hiernaartoe gegaan. Volgens haar telefoon is het bijna zeven uur, dus de supermarkt gaat zo open, dan kan ze ten-